

Øystein Løseth, koncernchef och VD

Tack för ordet, herr ordförande.

När jag 2010 tillträdde som VD visste vi att vi var inne i en svår period med låg efterfrågan på el och lägre marginaler. Samtidigt hade både jag, styrelsen och omvärlden förhoppningar om att Europas ekonomier snart skulle återhämta sig efter finanskrisen och att Vattenfall vid det här laget—år 2014—åter skulle ha kommit in i en tillväxtfas.

Vi hade då fortfarande en förväntan om att det var priset på koldioxid —genom den europeiska utsläppshandeln—som skulle driva omställningen av energibranschen. Med det synsättet var det våra mest utsläppande anläggningar som utgjorde inte bara en klimatrisk utan även den största finansiella risken för företaget. Men utsläppshandeln har inte utvecklats i den riktning vi ville och trodde. Vi tror fortfarande att ett högre pris på koldioxid och en fungerande utsläppshandel är det bästa verktyget för att ställa om Europas energisektor. Men det råder politisk osäkerhet om—och i så fall när—det verktyget kommer att bli verksamt fullt ut. Alltjämt står Vattenfalls mest utsläppande anläggningar—brunkolsanläggningarna i Tyskland—för en betydande del av företagets intäkter, medan de toppmoderna gasanläggningar som tagits i drift i Europa de senaste åren inte är lönsamma.

Genombrottet för fracking och skiffergas i Nordamerika har också förändrat förutsättningarna för el- och värmeproduktion i Europa. I och med att tillgången på naturgas ökat drastiskt i Nordamerika har USA blivit i det närmast självförsörjande på energi och priserna har sjunkit kraftigt. Detta har lett till att Amerikas efterfrågan på stenkol hur sjunkit, vilket i sin tur har inneburit ett globalt överskott på stenkol. Som en följd har priserna på stenkol i Europa sjunkit med cirka en tredjedel sedan 2010.

Dessa förändringar har inneburit att den finansiella risken kommer från ett annat håll än vi hade förväntat oss. Istället för att komma ifrån anläggningar med högre koldioxidutsläpp kommer idag den största finansiella risken för vår verksamhet från överkapaciteten i marknaden. Det finns ett kapacitetsöverskott i produktionen i hela Europa, samtidigt som förnybar elproduktion fortsätter att komma in på marknaden till stor del tack vare politiska stödsystem. I kombination med låg efterfrågan innebär detta sjunkande priser. De sjunkande priserna straffar alla kraftslag och alla företag och gör elproduktion—både inom förnybart och konventionell produktion—mindre lönsam.

2010 trodde vi också att det Europeiska integrationsarbetet skulle vara en stark drivkraft i utvecklingen av energimarknaden. Den bilden är just nu inte lika tydlig.

Å ena sidan ser vi att vi överföringskapaciteten mellan Europas länder ökar och att det tas initiativ för att förlänga och förstärka utsläppshandeln. Å andra sidan ser vi att de enskilda medlemsstaterna själva vill ta hand om sina effektreserver och sin försörjningstrygghet. Vi ser även att tydligare nationell utveckling äger rum exempelvis inom utformningen av stödsystem för förnybar energi och hur man tar hand om särskilt utsatta kunder är utvecklingen fortsatt nationell.

Ökat fokus på nationella politiska lösningar gör också att det blir allt viktigare för Vattenfall att inrikta sig på och anpassa de olika delarna av företaget till utvecklingen i de enskilda länderna - vilket också är en starkt bidragande orsak till den organisationsförändring som genomfördes 1 januari 2014.

Nu till resultatet för 2013.

Årets resultat

Jag är nöjd med att ha kunnat redovisa ett ökat underliggande rörelseresultat med 1,3% för 2013, trots utmanande marknadsförhållanden. Positivt resultat från tidigare års terminssäkringar och framgångsrika kostnadsbesparingar har kompenserat effekten från lägre tyska elmarknadspriser och ökade kostnader för inköp av utsläppsrätter. Vi sänkte under 2013 våra årliga rörelsekostnader med ytterligare 3,2 miljarder SEK, framför allt genom minskade drift- och underhållskostnader och lägre kostnader för försäljning och administration. Vi uppvisade även ett starkt kassaflöde efter investeringar.

Produktionsmässigt var 2013 ett mycket bra år med hög tillgänglighet på våra anläggningar. Elproduktionen ökade med 1,6% till 181,7 TWh. I Sverige levererade våra kärnkraftverk 52 TWh, den näst högsta elproduktionen sedan kärnkraftsproduktionen startades för nära 40 år sedan. Vi skördar nu frukterna av de senaste årens moderniseringsarbete inom kärnkraften— det märks på produktionsresultatet och det märker våra kunder i Sverige och Norden. Moderniseringen av kärnkraftreaktorerna i Forsmark och Ringhals innebär att Vattenfall kan planera för en drifttid på upp till 60 år för fem av sju reaktorer.

I Tyskland har behovet av el från brunkol ökat och Vattenfalls brunkolsproduktionen har visat en mycket god tillgänglighet. Samtidigt har koncernens vindkraftsproduktion ökat. Vattenkraften minskade däremot på grund av lägre vattentillgång jämfört med året innan.

Nedskrivningar

Rörelseresultatet uppgick till -6 453 MSEK. Detta är jag naturligtvis missnöjd med. På grund av försämrade marknadsförhållanden och ökade affärsrisker gjordes under 2013 nedskrivningar som belastade rörelseresultatet med 30,1 miljarder SEK. Nedskrivningarna beror främst på att värdet av anläggningar med konventionell gas- och stenkolseldad elproduktion minskat i takt med minskad efterfrågan på marknaden.

Besparingar

Vi meddelade förra året att vi ökade besparingarna för 2014 från 1,5 miljarder SEK till 2,5 miljarder SEK och vi införde ett nytt besparingsmål för på 2 miljarder SEK för 2015. Samtidigt reducerades investeringsprogrammet för femårsperioden 2014-2018 till 105 miljarder SEK jämfört med 123 miljarder SEK för åren 2013–2017.

Förra året meddelade vi också att antalet anställda skulle minska med 2500 till slutet av 2014. Vid utgången av 2013 hade antalet anställda minskat med 850

Ekonomiska mål

Jag vill också redogöra för utfallet av de ekonomiska mål som extrastämman i november 2012 fastställde:

- Avkastningen på sysselsatt kapital blev -2,1%, vilket ska jämföras med målet att nå 9% över en konjunkturcykel. Skälet till detta är nedskrivningarna av våra tillgångsvärden. Exklusive dessa nedskrivningar och andra jämförelsestörande poster uppgick avkastningen på sysselsatt kapital till 9,2%.
- Internt tillförda medel (FFO)/justerad nettoskuld uppgick till 19,6% och ligger strax under målintervallet 22–30% till följd av något lägre kassaflöde (FFO) och högre justerad nettoskuld.

- Skuldsättningsgraden ökade från 72,1% till 81,8% som en följd av årets nedskrivningar av tillgångsvärden, vilket minskade det egna kapitalet. 81,8% ligger inom målintervallet 50-90%.
- På grund av det negativa resultatet efter skatt föreslår styrelsen - i enlighet med utdelningspolicyn – att ingen utdelning betalas för 2013.

Vattenfalls hållbarhetsmål

De finns tre mål från styrelsen rörande Vattenfalls hållbarhetsarbete. Det första rör företagets utsläpp av koldioxid, det andra rör företagets tillväxttakt inom förnybar produktion och det tredje rör hur Vattenfall arbetar med energieffektivisering.

- Koldioxidutsläppen uppgick till 88,4 miljoner ton 2013, vilket är en ökning med 3,4 miljoner ton jämfört med 2012. Målet är att Vattenfall ska minska sin koldioxidexponering till 65 miljoner ton till 2020. Att koldioxidutsläppen ökade under 2013 beror på att vi tagit nya kraftverk i drift, vilket är i linje med våra förväntningar och vad vi kommunicerat tidigare. Vägen mot vårt 2020-mål för koldioxidutsläpp går främst genom avyttringar av högsutsläppande produktionsenheter.
- Det andra målet—för förnybar energiproduktion—är att Vattenfalls tillväxttakt inom nyinstallerad förnybar kapacitet ska vara högre än den genomsnittliga tillväxttakten för tio definierade länder i Europa för perioden 2013-2020. Under 2013 har Vattenfall installerat 145 MW ny kapacitet, och därmed ökat kapaciteten med 9,1% jämfört med 2012. Nationell statistik över tillväxten i förnybar kapacitet för referensländerna fanns inte tillgänglig vid publiceringen av års- och hållbarhetsredovisningen, men en grov uppskattning visar på en tillväxt mellan 11 och 15 procent.
- Det tredje målet—som avser energieffektivisering—innebär att Vattenfall under 2014 ska spara i genomsnitt 1 GWh per dag, totalt 365 GWh. Energieffektiviseringarna ska ske dels genom interna energieffektiviseringsåtgärder, dels genom att Vattenfall hjälper sina kunder att effektivisera sin energianvändning.

Vi har påbörjat en resa mot ett mer hållbart företag som genomsyrar hela företagets verksamhet. Och hållbarhet är för Vattenfall mycket mer än de tre målsättningarna. Vi arbetar

dagligen bland annat med att värna biologisk mångfald och att minska utsläppen av svaveldioxid, kvävedioxid och partiklar.

Sammantaget kan man konstatera att det ännu är mycket arbete kvar innan de två första hållbarhetsmålen för 2020 är uppnådda, men vi anser alltså att målsättningarna är realistiska.

Utvecklingen på respektive huvudmarknad

Vattenfall är ett stort företag med en stor bredd i sin verksamhet. Jag vill passa på att lyfta fram några exempel på viktiga händelser under 2013:

Tyskland

Den tyska omställningen av energisystemet—Energiewende—har en avgörande betydelse för all vår verksamhet i Tyskland. Vi vill vara en partner i Energiewende och bidra gentemot de mål som den tyska regeringen har satt upp. Vi gör det främst genom att bygga havsbaserad vindkraft utanför den tyska Nordsjökusten och genom att stötta städerna Hamburg och Berlin i att skapa hållbara städer.

I Hamburg och Berlin har det under året genomförts folkomröstningar om städerna ska återkommunalisera sina el-, gas- och fjärrvärmenät. I Hamburg röstade en knapp majoritet, 50,9%, för ett återköp av näten. Den 7 februari 2014 slutfördes försäljningen av Vattenfalls andel i elnätbolaget "Stromnetz Hamburg", men vi behåller tills vidare vårt ägande av fjärrvärmeverksamheten. I Berlin arbetar vi för att även i framtiden få behålla våra koncessioner.

Nederländerna

I slutet av februari levererades den första elen från det gaseldade kraftverket Magnum i Eemshaven i Nederländerna. Tyvärr har bara ett av tre block tagits i drift på grund av de dåliga marknadsförutsättningarna för gasbaserad kraftproduktion.

Under andra kvartalet togs den landbaserade vindkraftsparken Princess Alexia Wind Farm med 150 MW installerad effekt—som tidigare gick under namnet Zuidlob—i drift.

Sverige

I Sverige höjdes effekten för reaktor 2 vid Forsmarks kärnkraftverk med 114 MW till 1 120 MW och Forsmark kan därmed producera ungefär 1 TWh mer el per år än tidigare.

I början på året påbörjades bygget av den landbaserade vindkraftparken Hjuleberg i Halland. Med sina 33 MW är det södra Sveriges största landbaserade vindkraftpark.

I Sverige är det även glädjande att konstatera att kundnöjdheten har fortsatt att förbättras och att antalet kunder ligger på en stabil nivå.

Storbritannien

I juli 2013 beslutade Vattenfall att bygga två nya vindkraftsparker i Storbritannien. Vi investerar 4,7 miljarder för en installerad effekt på drygt 260 MW. Därutöver kommer vi att bygga ut vindkraftparken Kentish Flats utanför Englands sydöstra kust med ytterligare 15 nya vindkraftverk.

Positiva tecken

Det talas mycket om den utmanande situation och den strukturomvandling som Energibranschen befinner sig i. Mot bakgrund av detta vill jag peka på några av de positiva tecken jag ser angående Vattenfalls förmåga att möta utmaningarna:

- Vattenfall satte tidigt igång de åtgärder som krävdes för att anpassa företaget till den nya marknadssituationen. Vi har sänkt kostnaderna, sänkt investeringarna, avyttrat verksamheter utanför våra huvudmarknader och därmed sänkt skuldsättningen. Arbetet med att anpassa Vattenfall till de nya marknadsförutsättningarna kommer att fortsätta även kommande år, men vi får inte glömma bort att tala om det arbete som har utförts hittills. Vi har satt upp tuffa målsättningar. Och vi har levererat. För detta arbete förtjänar Vattenfalls medarbetare ett stort tack. Den vilja till samarbete och uppriktiga önskan till att utveckla företaget som finns hos medarbetarna på Vattenfall är unik. Den är även en viktig framgångsfaktor för att Vattenfall ska kunna hantera framtida utmaningar. Jag vill rikta ett särskilt tack de fackliga organisationerna och deras företrädare—vi har haft bra och konstruktiva diskussioner under de gångna åren.

- Jag vill också understryka att ny teknik står stark inom Vattenfall. Vattenfall har en lång historia av att ta fram och ta i bruk ny teknik. Vi är en av världens största producenter inom offshore-wind och i det arbetet har vi gång på gång visat hur vi genom teknikutveckling har kunnat öka produktionskapaciteten och effektivisera produktionen. Vattenfalls tekniska kunnande och kompetens är också det som andra organisationer och aktörer i samhället lyfter fram när de tänker på företaget. Det har vi anledning att vara stolta över, och det är ett arv som bör vårdas ömt.
- Vattenfall tekniska kunnande handlar inte bara om produktion och distribution av energi utan även om hur våra produkter kan användas på nya sätt. Jag vill särskilt lyfta fram samarbetet med bilindustrin där vi nu—förutom med Volvo och BMW—även samarbetar med Mitsubishi i Tyskland. Sedan förra året erbjuder Vattenfall laddningsstruktur, installations- och underhållsservice samt ett passande elavtal till den som köper en bil från Mitsubishi.
- Ett annat exempel är det femåriga avtal Facebook har slutit med Vattenfall angående el till deras datacenter i Luleå med 100% vattenkraft från Lule älv i norra Sverige. Norden är en attraktiv plats för den som vill etablera en datahall, med hög leveranssäkerhet och stor andel förnybara energikällor. Att Vattenfall kunde erbjuda en helt förnybar produkt var ett av Facebooks viktigaste kriterier för att etablera sig i Luleå.
- Vi ser också att en ny marknad för kundnära tjänster växer fram då många kunder vill bli mer aktiva som konsumenter—och i vissa fall själva bli elproducenter—så kallade prosumers. Nya affärsmöjligheter skapas för elbolag som kan erbjuda prosumers tillgång och anslutning till elnätet för exempelvis solpaneler eller som kan ge kunden verktyg för att hantera balansen mellan produktion och konsumtion. Att positionera sitt varumärke i det nya energilandskapet innebär en möjlighet för Vattenfall.

Mitt kontrakt med Vattenfall går ut i mars 2015 och jag har meddelat styrelsen att jag inte önskar att förnya det. Därmed är detta den sista stämman som jag står här som VD för Vattenfall. Jag kommer att fortsätta med full kraft fram till att ett ny VD har blivit tillsatt men vill ändå ta tillfället i akt att tacka alla kollegor och styrelsen för bra samarbete under den tid som varit.

Jag vill avsluta med att visa en film med de viktigaste rådgivarna som man kan ha som VD på ett stort energibolag—en film med röster från våra kunder.